

ONDŘEJ VACULÍK
KRÁTKÝ ŽIVOT ÚŘEDNÍKA
aneb Sociální úředník a jeho božská klientela

ONDŘEJ VACULÍK
KRÁTKÝ ŽIVOT ÚŘEDNÍKA
aneb Sociální úředník a jeho božská klientela

Tribun EU

2016

Obsah

1. KAPITOLA	6
2. KAPITOLA	9
3. KAPITOLA	12
4. KAPITOLA	15
5. KAPITOLA	18
6. KAPITOLA	22
7. KAPITOLA	24
8. KAPITOLA	27
9. KAPITOLA	32
10. KAPITOLA	35
11. KAPITOLA	38
12. KAPITOLA	41
13. KAPITOLA	44
14. KAPITOLA	48
15. KAPITOLA	51
16. KAPITOLA	54
17. KAPITOLA	58
18. KAPITOLA	61
19. KAPITOLA	63
20. KAPITOLA	66
21. KAPITOLA	69
22. KAPITOLA	75
23. KAPITOLA	78
24. KAPITOLA	81

25. KAPITOLA	86
26. KAPITOLA	88
27. KAPITOLA	92
28. KAPITOLA	94
29. KAPITOLA	96
30. KAPITOLA	99
31. KAPITOLA	103
32. KAPITOLA	106
33. KAPITOLA	108
34. KAPITOLA	110
35. KAPITOLA	112
36. KAPITOLA	115
37. KAPITOLA	118
38. KAPITOLA	123
39. KAPITOLA	126
40. KAPITOLA	129
41. KAPITOLA	132
42. KAPITOLA	135
43. KAPITOLA	137
KAPITOLA Z DENÍKU - NEDĚLE.....	137
KAPITOLA Z DENÍKU - PONDĚLÍ	140
KAPITOLA Z DENÍKU - ÚTERÝ	142
KAPITOLA Z DENÍKU - STŘEDA.....	144
KAPITOLA Z DENÍKU - ČTVRTEK.....	146

KAPITOLA Z DENÍKU - PÁTEK.....	147
KAPITOLA Z DENÍKU - SOBOTA	149
44. KAPITOLA	151
45. KAPITOLA	153
46. KAPITOLA	158

1. KAPITOLA

Tahle noc nebyla rozhodně ta nejlepší. Albert Voříšek toho moc nenaspal. To by nebylo něco zase až tak výjimečného, tentokrát ho však při nočním bdění neprovázely obvyklé alkoholové výpary, nýbrž očekávané události následného rána – nástup do nové práce. Celou noc se utápěl ve sžíravých myšlenkách, čím vším už prošel a co ho jen může čekat. Vrcholem šíleného zmaru bylo dlouhé prohrabávání starých krabic, až do vítězného výkřiku. Následný čas strávil za stolem, plně soustředěný nad jakousi složitou prací. Když skončil, s uspokojením obhlédl svůj výtvar, pokýval hlavou a opět se odplázil do postele s vírou, že teď už konečně zabere. Nezabral. Po dalším nekonečném převalování se zvedl a rezignovaně se vrátil ke stolu a veškeré výplody své předchozí práce zase zničil, vše roztrhal a nacpal do koše. Kdyby to neudělal, jeho sestra Bětko, se kterou sdílel společnou domácnost, by ráno mohla nalézt hromádku kancelářských papírů, hustě popsaných jakýmsi znaky. Zatímco vedle ležící ležstvo bylo evidentně tradičním rozhodnutím, zakončeným kulatým razítkem s podpisem, ostatní papíry vypadaly odlišně. Nejprve by asi rozpoznala, že celý papír pokrývají malá káčátka. Taková káčátka si pamatovala z doby jejich dětství, když si ona i Albert s oblibou hrávali se sadou dětských razítek. Hlavně malý Albert tím byl po určitý čas přímo posedlý. Nemohla by si nevzpomenout na všechny ty kravičky, pejsky, lachtánky nebo právě takováto káčátka, které tehdy jejich rozzuření rodiče nacházeli na všem – od ledničky, přes všechny stěny až po čerstvě vyžehlené oblečení ve skříních. A nyní by zažívala určité deja vu, hleděla by na ta stejná káčátka, naklonovaná přes celý papír, a každé razítko překrýval umělecky vyvedený podpis budoucího státního úředníka Alberta Voříška.

Místo na referátu sociálních věcí mu zařídila jeho máti, neboli megamatka, jak ji s oblibou přezdíval. Mega neznamenovalo nic jiného, než hloupou narážku na její nakupenou tělesnou váhu. Rozhodně tím nechtěl naznačovat nějaké její pozitivní mateřské či rodičovské vlastnosti. O žádných totiž nevěděl. V jeho očích to byla falešná ženská, libující si v pomluvách druhých, pokud se tedy zrovna něčím

nedlábila. Na teplém místečku vedoucí jednoho z nekonečně mnoha oddělení finančního úřadu měla ke svým zálibám neutuchající příležitosti. Pokud by se mohlo zdát, že Albert nemá svoji megamatku příliš v oblibě, pořád by strávil večer stokrát raději s ní, než s fotříkem. Ale proč hned masochisticky zvažovat celý večer, pár minut by stačilo.

Rodiče spolu nežili, přestože manželé formálně stále zůstávali. Oficiálně se nikdy nerozvedli. Tvrdili, že se tak obětují jen kvůli svým dětem, ale Albert již dávno pochopil, že pravý důvod je zcela jinde. Megamatka se obávala pomluv okolí a fotřík si byl jistý, že by to neprospělo jeho kariéře váženého novináře a úspěšného spisovatele. Jednoduché, ale naprosto scestné. O stavu jejich vztahu se stejně všeobecně vědělo (utajte něco v malém městě!). Megamatka a okruh jejích přátel vynikal, více než v čemkoli jiném, v pomlouvání okolí i navzájem. Fotřík byl vážený novinář tak možná v rámci dosahu jejich lokálního týdeníku a už vůbec nebyl úspěšný spisovatel – všichni věděli, že píše knihy, ale ve skutečnosti psal jen jednu knihu. Válečný román o místním odboji. Psal ho již jedenáct let. A jedenáct let o něm neúnavně hovořil s vytrvalostí, s jakou snad jen důchodkyně dokážou sledovat aktuální ceny v supermarketech. Díky tomu dokázal vnutit místní kultury znalé veřejnosti přesvědčení, že je velmi aktivní a nepochybně i úspěšný spisovatel.

Jakmile Albert mohl, osamostatnil se a od svých šílených rodičů udržoval maximálně možný odstup. A protože v tomto byl za jedno se svou sestrou, rádi spojili své skromné finanční možnosti k pronájmu společného vlastního bydlení. Bětka, více než kdokoli jiný, rozuměla Albertově zlosti, že by měl být kvůli dohozené práci své megamatce ke všemu ještě vděčný.

Neměl ale žádné iluze, znal chabé možnosti získání dobré práce, a jelikož na hledání práce někde jinde byl příliš spjatý se svou domovinou, věděl, že si nikdy nebude moci příliš vybírat. Při veškeré sebeúctě nepředpokládal, že se zaměstnavatelé budou přetahovat o již téměř pětadvacetiletou, lehce infantilní personu, sic středoškolsky vzdělanou, ale v ničem nevynikající a hlavně stále bez vyjasněné představy vlastního uplatnění.

Jistěže měl Albert během dospívání celkem početné představy o pracovních místech ovlivněné konkrétními hrdiny: Poštovní doručovatel (Pošťák Pat), kosmonaut (Remek), řidič kamiónu (Šimon a Matouš jedou na Riviéru), policista (Ray Doyle z CI5) a mnoho dalších. V pubertě se tato představa na dlouhou dobu zasekla na postavě milovníka, ženského idolu a neúnavného kance (Helmuth und seine Spritzbüchse). Přestože celkem brzy pochopil, že on a ženské pokolení je celkem problém a rozhodně nemá na roli nějakého nadsamce (po čemž, po pravdě, už dávno ani netoužil), do žádné další pracovní funkce se již nikdy v představách úzce nestylizoval.

Asi si laťku postavil příliš vysoko, neboť ve svých letech se nemohl pochlubit žádnými výraznými pracovními zkušenostmi. S úřednickou prací ho pojila snad jen měsíční brigáda u megamatky na finančním úřadě, kdy po celý měsíc od začátku do konce pracovní doby zakládal spisy do archívu. Tato k uzoufání nudná činnost pravidelně končila jeho usnutím na nějakém archivním boxu. Často ho pak probudil až příchod jeho šéfa, načež pak musel s kajícím výrazem zametat stopy svého „přemýšlení“ – zaslintané dokumenty, nesporně navýsost důležité.

Ani jeho dosud jediná dlouhodobější pracovní zkušeností nebyla příliš k chlubení. Ono patnáct měsíců ve funkci kulturního asistenta (nosil kytary členům undergroundové kapely Beelee D.D.T.H. a pomáhal jim skládat aparaturu) by asi na potenciálního zaměstnavatele velký dojem neudělalo. Tahle práce ho tenkrát opravdu bavila, ovšem zhýralý noční život a stesk po domově Albert dlouho nevydržel.

Takže nabídka místa na referátu sociálních věcí okresního úřadu byla z těch, které se neodmítají.

Albert měl za to, že pro sociální práci má předpoklady minimálně v tom, že má nesporné sociální citění. V posledním ročníku gymnázia přispěl do Tříkrálové sbírky (kasičku nesla dcera jeho třídního učitele) a jednou přispěl na léčbu rakoviny (dívka co ho na ulici oslovila, měla nepřehlédnutelný výstřih a její vybavení bylo přímo olbřímí – halasně na něho volalo: „Vem si mě, zmáčkni mě, hněť mě!“ a on prakticky v bezvědomí věnoval svou veškerou hotovost) a přidržení dveří bylo pro

něj vždy samozřejmostí. Jestli to bude dostačující pro práci přímo ve svatostánku sociálního přístupu k prostému lidu, to netušil.

Případné pochybnosti o sobě samém alespoň z části rozptýlila sestra Bětka. Na jeho sebedestruktivní povzdech, že si vůbec nedokáže představit, co tam bude dělat, protože vlastně nic neumí, sestra, po krátkém zamyšlení, s širokým úsměvem odpověděla: „No tak, bobánku, věř, že ty máš ty nejlepší předpoklady na úspěšnou úřednickou kariéru, ty to dotáhneš daleko.“

2. KAPITOLA

Pro Alberta hrála Bětka v životě důležitou roli. Jejich vztah by se dal charakterizovat ukázkovou sinusoidou - jednou dole, jednou nahoře. Poslední dobou se však jevilo, že se za všemi vzájemnými naschvály udělala jednou provždy tlustá čára. Akce, jako znehodnocené spodní prádlo vystřiženými dírami, falešné inzeráty v časopisech pro čtyřprocentní menšinu, výkaly v sáčku na svačinu, to vše zůstalo zapomenuto. Dokonce by se dalo říct, že Albert měl svoji o rok mladší sestru docela rád.

Bětka byla vždycky zvláštní, ale kdo v jejich rodině takový nebyl. Albertovi někdy připadala jako vyšší biologický druh. Jako chameleon dokázala splynout s každým svým novým partnerem. Převzala jeho chování, názory, mluvu, a ač se to zdá neuvěřitelné, i vizáž. To by nebyla taková hrůza, kdyby si Bětka nevybírala za partnery velmi extrémní týpky.

Asi zatím její největší metamorfózou byla ultra rychlá přeměna ze slušné inteligentní reprezentativní studentky (chodila se studentem práv a současně s místopředsedou Mensy) na divokou anarchistickou punkerku (na univerzitním plese se budoucí právníci rozhodli demonstrovat svoji nespoutanost pozváním lokální punkové kapely Vyhřezlé střevo, po koncertě se na toaletě blíže seznámila s bubeníkem této kapely a domů již odcházela v kožené bundě s řetězy a spínacím špendlíkem v obočí). I ona se však v posledních letech zklidnila. Vymykal se snad jen její předposlední vztah, kdy chodila s armádním kapitánem, pořídila si zbrojní

průkaz a bratra nutila dělat figuranta při nácvičku sebeobranu. Aktuálně chodila s jakýmsi slovenským aktivistou, což se na Bětce projevilo zbožnou glorifikací Tatranského národního parku a možná nepříliš vhodným opakováním vět jako „Do puče!“ nebo „Ja som taká kokotka!“. Pořád lepší, než popisování neutuchajícího vzrušení z vystřílení zásobníku Glocku 17 do středu terče.

Albert se své budoucí práce bál a současně se na ni i těšil. Podařilo se mu vytvořit v myslí idealistický náhled na úředníka jako člověka na svém místě, který nezhodnotilo ani celodenní běhání po úřadech od sociálky po pracák před nástupem do zaměstnání. Nenalomila ho dokonce ani kníratá paní na úřadě práce (co by Albert dal za takové mužné ochlupení!), která dokázala jednu obyčejnou větu o špatně umístěném podpisu říct tónem, že si Albert musel zpětně ověřovat, jestli řekla opravdu to, co řekla, nebo že by ho snad opravdu nazvala debilem, který ji otravuje svou tupostí až k posrání?

Alberta trápily hlavně dvě věci. Opravdu neměl vůbec páru, co by měl na sociále dělat. Neměl žádnou představu, co po něm budou chtít. Původně měl mít s paní vedoucí jakýsi pohovor, ale paní Mrkvičková, jak zní její příjmení, si nakonec vybírala dovolenou a Albert dostal jen vzkaz, ať se hlásí v 7:30 hodin u ní v kanceláři. Bez dalších podrobností.

To souviselo i s jeho druhým problémem. Nebyl si jistý, jestli v nové roli obstojí. Ta nejistota se jen prohlubovala tím, že náplň jeho práce zůstávala velkou neznámou. Nemohl se tak začít alespoň psychicky připravovat na konkrétní úkony. Nevěděl, jestli bude komunikovat s lidmi, s jakými lidmi, o čem by jim měl povídat, co by měl znát, jaké bude mít kolegy, jak ho přijmou, jak by se měl chovat a tak dále. Albert se prostě hrozně bál, že to celé zpacká. Nebylo by to poprvé. Měl zkušenost, že zklamal většinou v okamžiku, kdy mu na tom obzvlášť záleželo.

Příklady by našel ve své minulosti dostatek. Namátkou jedna z jeho prvních pracovních zkušeností – Le Peache. Tak svou profesi důležitě nazýval před přáteli, především druhého pohlaví, přičemž si vždy dával záležet na zvýraznění francouzského přízvuku. Ve skutečnosti pracoval jako lepič plakátů pro místní

informační kancelář. Svou důležitou profesi opustil po pár dnech. Impulzem mu bylo lepení plakátů na slavnostní koncert Katapultu k snad už 100 letému výročí jejich činnosti v obzvlášť větrném dni. Před reklamní plochou se uhnízdiily fešné středoškolačky, které se zřejmě hodně nudily, neboť zaregistrovaly příchod Alberta a jeho přípravu lepení plakátu. Albert si byl vědom hodnotících poznámek dívek, které by se daly označit dokonce jako koketující. Snažil se nasadit sebevědomý a sakra důležitý postoj. Všechno bylo na dobré cestě, Albert už měl nalinkován následující průběh – přisedne, okouzlí, vybere si (1 až 3) a pak se zachvěje země. Příroda opravdu zařadovala, ovšem nikoli země, ale vítr. Přes trojnásobné nánosy lepidla se plakát ne a ne uchytil. Vždy to už vypadalo na úspěch, ale plakát se pokaždé zase stočil, povětšinou na zuřícího Alberta. Když konečně plakát držel na svém místě, konečně mohl zhodnotit situaci. Nevypadala růžově. Albert byl celý polepený od lepidla a nechutně smrděl, že ho i kolemjdoucí pejsci s kňučením obcházel dalekým obloukem. Zato slečny se upřímně bavily. Nebylo pochyb, že tady rozhodně rande nehrozilo. Rezignovaně opouštěl místo s popěvováním si lidového songu „Když jsem šel od vás, smrděl mi klobás“.

Běťka všechna tahle Albertova traumata velmi dobře znala. A taky věděla, že tady není pomoci. Stejně tak dobře věděla, že ona vlastně ani žádná pomoc či „spásná“ rada není potřeba. Albert byl prostě takový – vždy měl plnou hlavu obav, že něco pokazí, a přestože to většinou také pokazil, nakonec vše dopadlo dobře.

Na Albertovo zamyšlení o možné náplni jeho činnosti na úřadě bez jednoznačného závěru rychle navázala: „Připrav se na nejhorší. Slyšela jsem, že úředníci na sociále jsou permanentně v průseru.“

„Proboha, v jakým průseru?“ zeptal se Albert.

„No to je jasný, chlapečku, tam máš jen dvě cesty, po kterých se vydáš. Jedna končí v blázinci a druhá ve vězení.“ Evidentně se začala dostávat do rauše. „Heleď, vem si, co tam děláš a s kým. Klienti budou socky, mrzáci, kverulanti a cikáni. Ty jim budeš pomáhat, budeš poslouchat jejich nářky, utěšovat je, ale zapomeň, že ti za tvoji námahu někdo poděkuje. Spíš tě ještě seřvou, žes jim nepomohl víc a než

přivedeš vedoucí, které si chtějí na tebe stěžovat, stihnou ti ukradnout ze stolu všechny tužky, mýdlo z umyvadla a ze skříně boty“.

„Teda švica, tys měla nabízet práci na úřadě práce“, vložil se jí Albert do slov se smíchem, „akorát si teda nejsem jistý, jestli by tahle klientela kradla zrovna mýdlo nebo psací potřeby. Ale to mi řekni, proč bych měl skončit zrovna ve vězení? Ten blázinec bych ještě pochopil, ale kriminál?“

„To by měla pochopit i tvoje malokapacitní hlavička. Ty seš magor. Ke klidu a rozvážnosti máš daleko jako k příjemnému deodorantu. Úplně vidím, jak jednou vytečeš a začneš být na klioše agresivní. Napřed začneš nějakému ubohému starci bez domova s jednou nohou cpát zmuchlané úřední papíry do chřtánu a pak mu budeš tlouct čelem o razítko na stole, dokud to všechno nesežere.“

Na závěr své konstrukce ještě Bětka dodala: „A taky tam možná budeš pracovat s prachama. Oba víme, že v matice ses chytal naposledy na základce a to jen na prvním stupni. Dávám ti tak měsíc, než přivedeš celý úřad na mizinu.“

Ač se ze strany Bětky jednalo samozřejmě o vědomou a cílenou provokaci, což Albert moc dobře věděl, musel si přiznat, že vlastně ani tak nepřeháněla a její vize se celkem klidně mohla stát reálnou. A pak měj před prvním pracovním dnem klidnou noc!

3. KAPITOLA

Přesně v 7:25 hodin středoevropského času si Albert četl: „Mgr. Božena Mrkvičková, vedoucí referátu“. Cedulka u dveří kanceláře byla nepřehlédnutelná stejně jako samotná paní vedoucí. Když se po zaklepání ozvalo za dveřmi: „No, tak pojd'te dál!“ tónem, že každý rozumný člověk by se okamžitě dal na útěk, vzpomněl si Albert na kníratou paní na úřadu práce. Naposledy se zhluboka nadechl pro uklidnění a vstoupil do jámy Ivvové.

Věděl, co uvidí, ale musel uznat, že člověk neznalý by asi utrpěl menší šok. Boženka (jak se v tu chvíli rozhodl, že ji bude přezdívat) měřila ke 190 centimetrům a váha asi neměla daleko k podobným číslům. Jedním slovem byla obrovská. Její fyzické parametry ještě zvýrazňoval podivný kostým, ne nepodobný padáku těsně po

seskoku. Zajímavě působil také Boženčin účes, který vynikal ještě více než její trojitá brada – dlouhé zrzavé vlasy měla spletené do dvou copů, jakoby ve výběru ideálů své imidž zamrzla u Nastěnky z Mrazíka. Svým způsobem byla úchvatná.

Když uviděla Alberta, její zprvu brunátný otrávený obličej doznal radikální změny. Široce se na něho usmála. Pud sebezáchovy v Albertovi vyvolal okamžitě hrůznou představu, jak ho v dalších chvílích začne objímat a on se utopí v těch nezkrotných tukových vacích, které byly již dlouhá léta Boženčinými věrnými průvodci, a pak ho sní. Naštěstí směrem k němu jen kývla pravicí a ukázala na židli.

„Posaď se Albertku!“ řekla, ukázala rukou k jedné ze židlí před jejím stolem a sama se usadila na neobvyklou zelenou židli (později se Albert dozvěděl, že je to speciálně vyztužené křeslo, které stálo úřad víc než dvě skartovačky).

Albert se usadil a trochu nervózně začal hovor. „Dobrý den, paní vedoucí. Chci vám ještě jednou poděkovat.“

Po chvíli trapného ticha pak trapno ještě zintenzivnil, když dodal ještě trapnější závazek: „Určitě vás nezklam.“

„Ale to já vím, Albertku. Slíbila jsem sice mamince, že na tebe tady dohlídnu, abys nedělal hlouposti, ale já věřím, že ty to nepotřebuješ. Domluvme se, že se o tvoji mamince raději nebudeme před ostatními zmiňovat.“

Nato se Boženka rozhlédla kolem sebe, naklonila se k němu a pak téměř šepem řekla. „Víš, Albertku, já to tu taky nemám lehké. Nejmenovaní pracovníci odsud i zvenku usilují o můj post. Je na mě vyvíjen tlak shora i zespodu a není lehké to ustát. Dávej si pozor, co říkáš před ostatními a vůbec co říkáš. Nikdy nevíš, kdo tě může slyšet!“

Zatímco si Albert nervózně rozškrábl už druhého uhra v pořadí a zaregistroval, že se nevědomky přikrčil na židli a po vzoru své nové vedoucí se také těkavě rozhlédl kolem sebe. Boženka pokračovala:

„I proto jsem tě sem vzala. Víš, Albertku, očekávám, že tě tady vezmou mezi sebe. Jsi mladý a hlavně muž. Ty se tak rychle dostaneš k informacím, které se budou týkat mě, a já tyhle informace potřebuji vždy vědět. Doufám, že mě budeš vždy včas informovat.“ Mírně se od něho odklonila a dodala: „Naprosto ti důvěřuji. Jestli jsi alespoň trochu po mamince, tak budeš užitečný.“

Albert jen polkl. A to se zrovna chtěl zeptat, co bude konkrétně dělat. Už to věděl. Vědomí, že podle své nové šéfky by měl být stejný jako jeho matka a k tomu jí dělat konfidenta, bylo zdrcující. Nevěděl, co by měl odpovědět.

Naštěstí šéfka pokračovala. „No chlapče, prozatím se budeš rozkoukávat. Seznámíš se s jednotlivými odbory a budeš ostatním po ruce, časem se to nějak vykrystalizuje. Hlavně měj oči na š'opkách, však víš. Prozatím budeš sedět tady vedle na místě sekretářky, ta je dlouhodobě nemocná a nastoupit by měla nejdřív za dva měsíce.“ Ukázala k pootevřeným dveřím do vedlejší místnosti. „Zatím se tam usad', uspořádej si to tam a v osm třicet bude u mě porada. Na ní tě představím“.

Seděl za svým prvním pracovním stolem, který je ke všemu jen zapůjčený od nějaké sekretářky a zvažoval, jestli má utéct hned nebo až po poradě.

„Fakt paráda. Ta tlustoprška mě sem přijala jen jako svého práskače. Když zrovna nebudu zapisovat na malé papírky usvědčující poznámky, budu čekat, až mě někdo zavolá, abych mu podal upadlé razítko, případně podrbal na zádech. Kurvafix, zlatý kytary.“

Jeho zapůjčená kancelář byla malá místnost 2 x 5 metrů a bylo vidět, že trvalým nájemníkem je zde žena. Vůbec se zde necítil dobře. Jeho smysly postupně odmítly podivné aroma velmi výrazného ženské parfému, druhé, co jím otřásl, bylo množství rostlin (květináče svým počtem překročily průměrná čísla o sedm set osmdesát dva procent) a hřebíčkem do rakvičky byl notně vybledlý plakát Sagvana Tofiho s Lukášem Vaculíkem nad psacím stolem. Podle těchto kritérií si o sekretářce udělal celkem jasný obraz, a to značně nelichotivý. Tipoval ji jako obludnou dementní babiznu krok před starobním důchodem a půlkrok před důchodem invalidním.

Z místnůstky vedly dvoje dveře – na chodbu a k Božence. Když se propojující dveře pokusil za sebe zavřít, vedoucí ho důrazně upozornila, že je má nechat otevřené, ať ji slyší, kdyby něco potřebovala. Albert jen zadoufal, že jí to razítko nebude padat příliš často.

Zútulnění kanceláře bude během na delší čas, to bylo Albertovi jasné okamžitě. Poté co si vybalil všechny svoje věci – vyfasovanou knihu Komentář k zákonům

sociálního zabezpečení (svahilština byla pro něho srozumitelnější), svačinu a začal uvažovat nad možnými změnami interiéru. Posunovat nábytek, tedy psací stůl a dvě skříně, nehodlal, na to byl příliš líný a kromě toho byl prostor natolik omezený, že tolik alternativ zas nebylo. Asi by stálo i vzít v úvahu, že kancelář není zas až tak úplně jeho. Zavazely mu ty rostliny. Možná by si ani nikdo nevšimnul, že jich polovina zmizela. Dobře, tak jo. Ale kam? Jak si vyzkoušel, okno šlo otvírat bez problémů a v pohodě by jím prošel i ten největší květináč. Okno vedlo do dvora čtyřposchodové budovy. Sociální péče, až na několik kanceláří, sídlila samozřejmě v nejvyšším patře (jak to tak bývá u státních sociálních institucí ve starých budovách bez výtahů). Počkal by si na volný prostor a dole by to pak odklidil do popelnice. Fajn. Ale co kdyby to někdo dole skutečně schytl? Pak si Albert vzpomněl na slova svého oblíbeného Charlese Bukowskioho: „Svět patří těm, co se neposerou“. Tak jo, bylo rozhodnuto.

4. KAPITOLA

Zajímavé, je v práci teprve 20 minut a už se začíná nudit. Je vidět, že ještě není pravý úředník - ten boj s nudou spolehlivě vyhrává.

Rozhodnul se přemýšlet o náhradě za ty dva exoty. Proboha, to by si měl na stěnu dát plakát Markéty Muchové? Přemítal o různých variantách, nejráději by se díval na nějakou dvojstranu z časopisu Extáze (vybírat měl doma opravdu z čeho), to by ale tady asi neprošlo. Napadla ho ještě jedna možnost, která by vystihovala jeho aktuální pocity – plakát E.T. Mimoszemšťan. Bude se doma muset podívat po něčem podobném.

Uvažoval, jestli je zvykem, že úředníci si na stůl pokládají rámečky s fotografiemi svých nejbližších. Viděl to ve filmech, většinou tam bývali manželé, manželky či děti. Věděl, že jeho megamatka má na stole i na pozadí obrazovky počítače podobizny Jeana Reno. Vždycky byla tímto hercem doslova posedlá, jednou se v přiopilsti dozнала, že svého manžela obdivovala jen díky totožné struktuře jeho nosu s Francouzovým věšákem. U Boženky si zase všimnul, že má na stole fotku ohyzně vyžraného psa. Jako správný úředník by si tak měl taky brzy obstarat něco

na stůl, nějakého svého miláčka ke chlubení. To bylo problematické, jednak mu něco takového bylo silně proti srsti a hlavně, i kdyby se nastokrát chtěl někým chlubit, neměl kým. Pak ho napadlo, že by si na stůl místo nějakého podivného obrázku mohl položit ruličku záchodového papíru – připomínalo by mu to chvíle totálního uvolnění a také by mu to mohlo třeba zajistit aspoň nějaký pocit bezpečí. Asi o tom ještě bude uvažovat.

Z rozjímání ho přerušil vzrůstající šum z vedlejší místnosti. Měl nepříjemný pocit, že v tom bzukotu opakovaně zaslechl své jméno. Uklidňoval se, že jeho budoucí kolegové probírají kvalitu psího plemene. Proč by se nějaký vořech nemohl jmenovat Albert?

A pak si pro něho přišla Boženka a se slovy „Tak pojd', porada může začít“ ho začala postrkovat před sebou vlnami, které vyráběly její rytmicky se pohupující faldy sádra. Při vstupu do místnosti se snažil nevnímat konkrétní detaily, strojeně se usmál a usadil se na jedinou volnou židli kolem dlouhého jednacího stolu před pracovním stolem šéfky. Díval se nepřítomným pohledem do prázdna, zatímco Boženka dofuněla ke svému křeslu. Usadila se, po chvíli hlasitého oddechování si otřela pot z čela a poté zahájila poradu.

„Takže tady máme několik důležitých bodů k projednání“ řekla a se smrtelně vážným obličejem sjela pohledem jakési podřízené ve vzdáleném rohu stolu, které ještě stále nedokončily prohlídku nových kozaček.

„Velmi ráda vám představuji našeho nového kolegu Alberta Voříška.“

Albert se mírně uklonil.

„Zatím bude sedět na místě Marušky, než se nám uzdraví,“ v místnosti to znatelně zašumělo, „bude zastávat některé její funkce a postupně si tady projde kolečkem. První měsíce počítám, že bude k dispozici hlavně oddělení sociální péče. No děvčata, musíme si tady jediného představitele mužského plemene opečovávat.“

Poté pokračovala důraznějším hlasem: „Druhým bodem porady před diskusí je záchod na levé straně chodby. Můžete mi vysvětlit, jak to že je již podruhé v měsíci ucpaný?“

Tady už Albert přestal vyřčená slova vnímat. Konečně si uvědomil tu děsivou skutečnost. Pro jistotu se ještě jednou ujistil pohledem. ON JE TADY JEDINÝM CHLAPEM! Bude pracovat na pracovišti se samýma babama! Nenápadně si je spočítal – patnáct. Patnáct ženských a on. To je moc i na tu nejdivočejší představu pravidelných členů swingers klubu. Asi bude muset změnit sexuální orientaci nebo se tu zblázní.

Po chvíli si dodal odvahy a začal si prohlížet své nové kolegyně. Ty si byly vědomy své převahy a nikterak nezakrývaly své zvědavé pohledy na Alberta. Některé se na něho usmívaly, některé na něho vyzývavě pomrkávaly (čím to, že většinou ne zrovna ty nejzachovalejší?), a jiné měly naopak nasazenou až nepřátelskou masku. Výběr to byl pestrý. Věkový průměr se mohl pohybovat tak kolem čtyřicítky, byly tam i nějaké ženy kolem jeho věku a naopak, jedna paní vypadala, že mohla recitovat na školní besídce ještě Masarykovi. Už na první pohled bylo patrné, že matka příroda i tady prokázala svoji kreativitu. Ženy tu byly vskutku různorodého vzhledu. Na některé se dalo kouknout se zalíbením, jiné vypadaly jako chlap víc než on.

Albert zase sklopil oči a rezignovaně zašeptal: „Do prkna, tak tady to ještě bude legrace!“

Porada trvala více než hodinu. Programové body byly vyřešeny za pár minut, zbytek času pohltila velmi plodná diskuse o nových světřících, proběhlých dovolených, neúspěšných dietách, tupých manželech a stále více zlobivějších dětech. Přestože uvnitř Albert trpěl, vydržel se po celou dobu usmívat a dvakrát dokonce přispěl do komunikace na pracovišti – na dotazy odpověděl, že není ženatý a nemá děti.

Po ukončení porady k němu přišly dvě kolegyně k osobnímu seznámení. Tedy přišla jen jedna. Půvabná tmavovláska středního, blíže neurčitelného věku k němu přistoupila se slovy: „Ahoj, já jsem Andrea Nábělková, pracuju na hospodu a jsem ráda, že tu je konečně chlap. Vydrž to tady, potřebujeme tě.“

Albert ze sebe jen vysoukal: „Albert. Díky.“

Na více slov neměl v dané chvíli potenciál. Byl potěšen, ale na navázání konverzace by se potřeboval rychleji vyrovnat se vzrušením, které pocítil v blízkosti Andrey Nábělkové. Nebyl zvyklý, aby z jeho přítomnosti měla radost taková pěkná baba, která ho dokonce nazvala chlapem! A kromě toho neměl ani potuchy, proč dělá na nějakou hospodu.

Druhá kolegyně, se kterou se na místě blíže seznámil, seděla po jeho levici. Na první pohled to byl nejstarší exemplář tohoto úřadu a možná i z pohledu celé republiky. Šedivé vlasy měla spletené do drdolu, celkový nevýrazný dojem kazily jen obrovské kostěné brýle s tlustými skly a dlouhá rudá šála, kterou měla několikrát omotanou kolem krku i těla. Albert si jí všimnul již v průběhu porady, kterou celou proklimbala. Občas svůj spánek dotvářela zvukovou kulisou, to když začala rytmicky cvakat protézou. Albert byl za to rád, cvakot vždy dokazoval, že staré paní stále ještě neotevřeli nebeskou bránu. Když se dozvěděl její ne právě obvyklé jméno, vůbec nebyl překvapený. Kdo jiný by se mohl jmenovat Dobromila Meduňková. Tedy slečna Dobromila Meduňková, jak ho důrazně upozornila.

Obrátila se k němu hned po odchodu Andrey. „Chlapče, na tu pozor, jí jenom makrobiotickou stravu“.

Albert se na ni nechápavě podíval.

Stařena dál pokračovala šeptem, který by nepřeslechli ani popeláři odklízející před barákem odpadky: „Mám pocit, že jsem kdysi prožila zajímavý román s tvým bratrem. Kazimír, že?“ a aniž by registrovala Albertovo odmítavé kroucení hlavou, začala se zvedat a přes vzdalující se záda bylo slyšet, jak si pro sebe povídá: „To je vskutku nemilé, už jsem měla být u kadeřníka“.

Další dva dny ji na úřadě nikdo neviděl.

5. KAPITOLA

První týdny v pozici úředníka byly pro Alberta rozporuplné. Dokázal se jakž takž alespoň vzdáleně zorientovat v problematice. Zadané úkoly se mu celkem dařilo plnit bez problémů. Ono zapisovat odcházející a přicházející poštu a téměř každý den chodit do budovy pošty s výkazy by zvládl i potkan s amputovaným mozkiem

(jak se vyjádřila Bětka). Albert byl za možnost opustit kancelář rád, rozhodně zpět nepospíchal, jinak totiž celý den seděl v kanceláři a dělal to, oč jej více či méně direktivně požádaly kolegyně.

Většinou doplňoval nějakou evidenci nebo vypisoval složky. Byla to hodně monotónní práce, ale i tak z toho něco načerpal, z některých listin se dozvídal zajímavé věci o klientech, které znal od vidění a v neposlední řadě také o svých spolupracovnicích. Jednak z formátu a výrazů, které v dopisech užívaly, ale hlavně díky tomu, že listiny mu často nosily osobně a při té příležitosti často na chvíli zapředly hovor. Alberta napadlo, že toto by mohla být cesta, jak své kolegyně poznat, jak zapadnout do kolektivu a posunout se někam výše.

V odhodlání mu pomohla i Bětka. Sehnala mu několik článků na téma jak se chovat po nástupu do zaměstnání, jak dobře zapůsobit na šéfa a co dělat pro kariérní postup. Albert vše poctivě pročítal, nikde však nezachytil nic co dělat, když je kolem tebe na pracovišti patnáct ženských včetně vedoucích. I tak mu to přineslo zajímavé poznatky - měl by se držet jakési střední cesty – ani moc bázlivý ani příliš sebevědomý, v ničem nespěchat, pomalu se zaučovat a sbírat zkušenosti. Co ho pobavilo, byla rada dát si pozor na drby. Jeho pracoviště drby žilo a čerpalo z nich. Prostě drbací potenciál zde byl ultra vysoký. Navíc se Albert marně pokoušel porozumět neuvěřitelné flexibilitě vzájemných vztahů mezi kolegyněmi, jednu chvíli největší kámošky, během okamžiku zaryté odpůrkyně.

Albert musel bojovat nejen s prostředím, ale i s vlastním pocitem, že na to místo nepatří. Hodiny hleděl do odborných publikací, zákonů a vyhlášek. Připadalo mu to hrozně nesrozumitelné a zbytečně složitě napsané. Aspoň konečně pochopil, čím se na referátu sociálních věcí zabírají. Ze seznamu pracovníků si tak odvodil, že tu je celkem i s ním celkem 16 pracovníků ve třech odděleních – sociální péče, sociálně právní ochrana dětí a mládeže a sociální prevence. Jeho dvě známé spolu nepracovaly, Andrea dělala na oddělení sociálně právní ochrany dětí a mládeže (to je ten její OSPOD, žádná hospoda) a slečna Medůňková pracovala na oddělení sociální péče. Albertovi připadalo velmi úsměvné, že člověk, který se zdál na pokraji fyzických i duševních sil (velmi optimisticky řečeno), měl radit lidem se

zdravotními či sociálními hendikepy. Možná to byla součást státní sociální politiky – Co chcete?! Někteří jsou na tom podstatně hůř. Podívejte se na mě! Zhruba pochopil, komu a jakým způsobem jednotlivá oddělení pomáhají. Pořád si ale nedokázal představit sám sebe v pozici nějakého konkrétního úředníka.

Rozhodně se však Albert snažil vnímat okolí a poučit se ze svých možných chyb. Brzy například pochopil, že dobrý úředník musí vypadat vždy naprosto uštvane – ať už je opravdu zavalen prací, nebo ho trápí jen marná snaha o překonání rekordu v kartách na počítači. Svoji pracovní vyčerpání je potřeba okatě dávat najevo směrem ke spolupracovníkům (zpětně vzato, za celou dobu, co pracoval jako úředník, se Albert nesetkal s kolegou, který by řekl, že nemá do čeho píchnout) a zejména směrem ke klientům.

Klient na prvním místě – tak leda pokud je tím klientem matka přednosta úřadu. Brzy získal pocit, že snad všichni prochází společným kurzem (včetně kníraté paní z úřadu práce) „Jak udržet klienta v defenzívě“ a „Jak se za žádných okolností netvářit mile“. Samozřejmě jako všude, i tady byly svaté výjimky např. již zmiňovaná slečna Meduňková. Ta byla ke klientům velmi milá, ráda si je usadila v kanceláři, v několika případech jim dokonce nechala uvařit čaj (o což telefonicky požádala Alberta. Kde ten čaj vezme, ji až tak nezajímalo) a pak si s nimi ochotně popovídala. Tady byl ovšem problém v tom, že mluvila vždycky jen ona a klient musel zůstat pasivním posluchačem. Bez naděje na úspěch se snažil pochopit, proč ta stará paní popisuje průběh žní v roce 1952 na Vysočině, marně hledal skrytý význam tohoto vyprávění pro jeho konkrétní problém.

Albert si stanovil svá vlastní kritéria chování – být seriózní, milý, spíše nenápadný a poučitelný – dokud se více neutráká. Problém však byl, že Albert měl k serióznosti i přes maximální snahu vždy hodně daleko. Kdysi ho jeden kamarád nazval chodícím faux-pas. I tady se nedokázal vystříhat nechtěných trapasů.

Hned druhý den, když byl na obědě s pár kolegyněmi, se při jídle rozpovídal popisem podle něho velmi zábavné historky z muzikantského podsvětí. K jeho vzrůstající nejistotě se kolegyně sice tvářily pobaveně, ne však zrovna v souladu

s jeho vyprávěním. Když dovyprávěl, nastala chvíle trapného ticha. To prolomila až kolegyně Havlíková, která pobaveně pronesla: „Víš, Alberte, že jsi během svého zajímavého povídání vzal Jarce z talířku její moučnicka a pak jsi ho normálně sežral?“

Popsaný trapásek by se dal u Alberta zařadit jako nijak výjimečný, až běžný. Zaperlil něčím mnohem peprnějším. A přitom to začalo celkem nevinně. Co si pamatoval, jeho stolice se nikdy nedala nazvat pravidelnou. Někdy chodil každý den, někdy obden, jindy měl i několikadenní přestávky. Asi i nervy z práce se podepsaly na tom, že po nástupu do práce mu střeva přestala pracovat tak, jak měla. Uplynul týden, než přišel ten den. Od rána cítil klokotavé stahy v žaludku, které začaly být časem návalové. Jako zkušený harcovník stačil doběhnout na místa posvátná v pravý čas a s úlevou usedl na restrůmové prkýnko. Jsa věren svých oblíbených hesel jako „Nic se nemá uspěchat“ a „Užívej si každé rozkoše“, v klidu si poseděl téměř čtyřicet plně aktivních minut.

Tady je nutno popsat toaletovou nabídku na referátu sociálních věcí. Ve staré budově moc na výběr nebylo. V celém patře byly celkem čtyři záchody. Aby se vyšlo vstříc zaměstnancům i klientům, dva byly přístupné pro veřejnost (pánský i dámský) a dva zůstaly zaměstnancům. Albert se sice snažil, ale se svým požadavkem na striktní rozdělení i těchto záchodů na dámský a pánský neuspěl. Bůh ví, proč ty zlotřilé ženštiny odmítly, že by jich bylo 15 na jeden záchod a on by si lebedil v soukromé jednotce. Albert se tedy nejen musel dělit o záchod s ženskými (jen málokdy se stalo, že by mu na dveře nezačala tlouct netrpělivá ženská ruka), ale dokonce musel ještě odpřisáhnout na svou úřednickou čest, že si bude sedat na prkýnko i při čůrání.

Také tentokrát se ozval klepot a Albert poprosil o krapet trpělivosti, že už to bude. Po chvíli se zvedl spokojený s odvedenou prací. Spláchl a ...nic. Obsah WC zůstal i přes vodní průplach nezměněn. Několik minut čekal, až znovu nateče voda do nádrže a opět spláchl. Pak spláchl ještě jednou, ale jediným výsledkem byla kontaminovaná voda až po okraj mísy. Bylo by přehnané tvrdit, že z toho Albert propadl panice. Té podlehl až poté, co použil štětku a výsledek byl stejně neviditelný. Ten zpropadený symbol síly přírody byl evidentně uvězněn až v místech pro štětku nedosažitelných. Takhle to nemohl nechat, hned po něm někdo

určitě přijde, a i kdyby ho neuvídel, Albert ze záchodu s někým mluvil, a ten za chvíli na autora tohoto kalamitního stavu určitě přijde. Musel jednat a zbývala jediná možnost...sundal si hodinky a obalil ruku do několika vrstev záchodového papíru. Jeho levá ruka prokázala nesporné nadání, když dosáhla až na místa, o kterých by se štetce mohl jen zdát i v těch nejdivočejších snech. Pár š'ouranců odpad zprůchodnilo a Albert si tak mohl oddechnout. Před oddechnutím se však musel nadechnout (jak to tak bývá) a to co ucítil, cítil naposledy na brigádě ve vepříně – nechutný smrad, který se k jeho hrůze linul z jeho vlastní ruky. Dalších deset minut strávil u umyvadla, kde si opakovaně mydlil ruku až po rameno. Více to vymydlit nešlo, byla vycíděná až na kost. Přesto strávil zbytek dne neblahým pocitem, že se kolem něho neustále šíří dávný ozón, že to všichni cítí a že se mu všichni smějí.

6. KAPITOLA

Albert začínal ze své situace propadat beznaději. Bětka to však viděla jinak. „Poslouchej tupohlave, buď chytřej“, obracela se na Alberta, „Pro tebe je to, že si tam jediný chlap, nějaký mínus, ale to je blbost. Musíš z toho naopak těžit. Za chvíli se rozkoukáš a pak si je můžeš všechny omotat kolem prstu. Budeš King Albert“.

Albert si tím rozhodně nebyl tak jistý. On, tahající za skryté nitky na referátu, byla vize tak vzdálená, jako že začne mít pravidelnou stolicí.

Albert s Bětkou probíral situaci v práci, věčné rozbroje mezi těmi čaromurami. Bětka ho uklidňovala, že v takové slepičárně to ani jiné být nemůže.

„Vem si náš ústav. Co pamatuju, tak tam pracovaly samé baby, včetně vedoucí.“ Pak se zarazila, ale po chvíli s vítězoslavným úsměvem zase pokračovala: „Sice tam jedenkrát za dva týdny dochází chlap, externí psychiatr, ale ten je teplej. Většina z nás je tam víc chlap jak on.“

„To by mohl docházet i k nám,“ prohodil Albert. „Některým babám by tam nějaký ten prozac bodl jak sůl a nějakou bukvici by si tam pan doktor určitě taky našel. Starej údržbář se na mě onehdá tak divně usmíval.“

„Jo, už vidím tu léčbu. Nepochybně by se nelišila od toho, jak léčí pacoše. Chodí k němu vždy po jednom do ordinace a jsou z něho celí nadšení – nechá je vypovídat, povzbudí je, pochválí a jak se za každým zavřou dveře, kukne na sestřičku, potutelně se zahihňá, strojeně sklopí ruku, jak to dělají rádobý modelky, a s nenapodobitelným teploušským akcentem pronese: „Píča! Kofátko, navýšíme mu prášky“.

„Správněj psychouš“, pronesl se smíchem Albert. „Ale vždyť jste tam přece měli nějakého chlapa, ne“, navázal na babskou problematiku.

„Hmm, údržbáře. Říkám mu Spermoň. On byl takový spouštěcí mechanismus naší ústavácké války. Jen si představ, když přišel, byl jak zjevení, chlap po třicítce, krásné šlachovité tělo vypracované od celoživotní manuální práce. Jenže on měl ty svaly i místo mozku, ale co on dokázal dělat s tím svým knírem“, zasníla se Bětka, „ten by si mohl fakt patentovat a prodávat ve všech sex-shopech.“

„A jak mohl u vás takový trubkoidní nakrývač vyvolat u vás válečný stav?“

Bětka vše rázem vyjasnila: „Právě proto, že byl taková trubka. Kdyby byl aspoň trochu chytřej, mohl si celý ten babský ansámbl omotat kolem prstu. On ale neměl potenciál fakt na nic jiného než na to šukání. Neuměl přestat. Baby si napřed záviděly, která byla poctěna, postupně ale došly k tomu, že v jeho případě je úspěchem a výjimkou zůstat jím neposkvrněna – a to nejen co se týče personálu, ale snad i samotných klientů ústavu.“

„Má cenu ptát se tě, jestli jsi dokázala odolat svodům toho ozemboucha a hájíš tak barvy menšiny?“ zeptal se Albert.

„Tak prrr chlapečku“, zvolala bojovně Bětka, „nejsem žádná kurva. Si jako ty haluzo myslíš, že bych oblažila toho Spermoně mým neopakovatelným ženstvím?“

„Ne? Ano? Cé je správně?“ provokoval Albert.

„Jistěže ne!“ zařvala Bětka. Po chvíli o poznání klidněji dodala: „Byla jsem tenkrát dlouho na neschopence se žloutenkou, pamatuješ?“

7. KAPITOLA

Navzdory velkým očekáváním ze strany Alberta se v práci jeho pozice přeložením na konkrétní oddělení příliš nezměnila. To, co měl oficiálně na starost, dělal současně vždy ještě někdo jiný, takže Albert byl stále jen k ruce. To ho nebavilo a už vůbec nemotivovalo k tomu, aby své problematice skutečně porozuměl. Cítil se tápající a jaksi neukotvený.

Jediným pozitivem bylo, že Boženka evidentně pochopila, že Albert její očekávání vyřčená u vstupního pohovoru rozhodně nenaplní. Byl nemluvný, stál stranou od veškerého zákulisního dění a dostat z něj slovo, natož nějaké drby, bylo často nadlidským úkolem. Což mohlo být pro Alberta signálem k odtrhnutí se od Boženky a konečně k budování své úřednické kariéry.

Naději skrýval pohovor u Boženky, která mu jednoho dne sdělila, že na bedra referátu se v následujícím měsíci navalila organizace tří seminářů, dokonce mezinárodních seminářů, a že se hodně spoléhá právě na Alberta. Věří v jeho mladický elán, obětavost a spolehlivost. Hlavně on bude mít organizaci na starost. Albert ve svých vlastních očích povýšil a jeho ego po dlouhatánské době poněkud nabobtnalo.

Skutečnost byla, jak to tak bývá, poněkud odlišná. S organizací prvního semináře měl společného pouze to, že byl odpovědný koupit kytice, které v pravý čas předal odpovědnějším lidem, kteří v pravý čas předali květy určeným osobám. A kvůli tomuto si Albert koupil novou kravatu, oholil se a prodělal nerovný boj s nepoddajným pramínkem vlasů, kdy pro konečné vítězství neváhal poprvé v životě použít i gel.

Druhý seminář pak neměl na starost vůbec, alespoň však byl poctěn možností se semináře zúčastnit. Pocit zadostiučinění vyprchal ihned poté, co vyšlo najevo, že tohoto semináře se „mohou“ povinně zúčastnit všichni zaměstnanci referátu. Čestným hostem semináře měl být totiž samotný předseda senátu a tak bylo potřeba zaplnit konferenční sál natěšenými, zvědavými posluchači z řad veřejnosti. Dvanáct